

МИРОСЛАВ ВИЧЕВ, главен изпълнителен директор на БОРИКА АД:

РАБОТИМ ЗА ПО-СЪВРЕМЕННА И ЕФЕКТИВНА ПЛАТЕЖНА ИНФРАСТРУКТУРА, ДОСТЪПНА ЗА ВСИЧКИ

- **СЪЗДАВАМЕ НЕВИДИМАТА ОСНОВА, ВЪРХУ КОЯТО ФИНТЕХ СЕКТОРЪТ ПРЕДЛАГА СВОИТЕ УСЛУГИ**
- **ПРИ НЕЗАБАВНИТЕ ПЛАЩАНИЯ НЯМА ДА СЕ ИЗИСКВАТ БАНКОВИ КАРТИ ИЛИ СМЕТКИ, А САМО МОБИЛЕН НОМЕР**
- **СКОРО ХОРАТА ЩЕ МОГАТ ДА ОБЩУВАТ С ДЪРЖАВАТА ОТ КРЕСЛОТО У ДОМА**

БОРИКА АД е наследник на „БОРИКА“ и „Банксервиз“, които се сливат през 2010 г., както и на техния предшественик – Центъра по кибернетика към БНБ, основан през 1968 г. Компанията стои зад разработването и поддръжката на платежните системи БИСЕРА6, БИСЕРА7 и БОРИКА, а като национален картов оператор осигурява самостоятелно функциониране на картовите разплащания на територията на България.

Господин Вичев, „Банксервиз“, чийто приемник днес е БОРИКА АД, е наследник на Кибернетичния център на БНБ. Това означава, че днешната компания по един или друг начин има повече от половин-вековна история и култура. Какви са ценностите и философията на организацията, които се изповядват и до днес?

Основното нещо, останало консистентно в годините, е стремежът към изграждане и поддръжане на силна и независима национална инфраструктура. Най-характерното като култура са предприемчивостта, креативността и стремежът за създаване на нови съвременни решения. Това е изключително важно, защото през годините сме изграждали решения, които са много силни и с достатъчно надеждност, скорост и качество и това позволява добра работа във всички сектори на икономиката. Не във всяка страна има така добре изградена централна институция, с толкова качества и функции, както в България. Днес БОРИКА е една от двете организации в света, които предлагат едновременно услугите на картов оператор, осъществяване на банкови разплащания, електронно удостоверяване и подпис и разработка на софтуер.

Платежните системи в България винаги са били пример за модерно управление и устойчивост. На какво може да се отдаде прозорливостта и залагането на високи стандарти във времена, когато на тях не се е отдавало значение и в по-напреднали икономики?

В годините назад „Банксервиз“, а впоследствие и „БОРИКА“ със създаването на картовия платежен оператор, винаги са членували в редица международни организации, които се занимават с тези дейности. Участието ни в Асоциацията на клиринговите къщи и на картовите процесори например е свързано с добро познаване какво, къде и как се случва из Европа. През годините това е позволявало на мениджмънта да осигури верния подход за обезпечаване на националната инфраструктура. Ще дам един пример. В много западни страни, дори и в САЩ, още е разпространен стилът на разплащане чрез чекове. Тук колегите в миналото са били достатъчно мъдри да осигурят електронна разплащателна система и да не се налага да разнасяме тези хартии и да се занимаваме

с неколкодневно бавно разплащане и сетълмент, каквито примери още съществуват в Европа.

Много банки предприемат т.нар. брак по сметка и започват да си сътрудничат с бигтех компаниите, или да придобиват финтех компании. У нас БОРИКА отдавна разработва такъв тип решения. В този смисъл БОРИКА ли е финтех компанията на българския банков сектор, с оглед акционерната ви собственост от банките?

Често се шегуваме, че сме най-старият финтех – на 50 години, а като компания – от 30 години. Но ние правим нещо по-различно – осигуряваме инфраструктурни компоненти и онези „тухлички“, без които финтех светът не може да работи. Няма как една финтех компания да излезе с решение и то да покрие всичко. Различните играчи трябва да си взаимодействат – да се идентифицират, да се разплащат помежду си. Като доставчик на удостоверителни услуги БОРИКА осигурява подписи за представителство и електронна идентификация, включително и софтвери. От гледна точка на картите осигуряваме и 3D инфраструктура за сигурни плащания в интернет. Това е изключително важно, защото международната сертификация и възможността една институция да осигури надеждни разплащанията в интернет е скъпо решение, а ние го предлагаме на почти всички банки в България, както и на доставчиците на платежни услуги. По този начин разходите се поделят между всички играчи. Във връзка с европейската платежна директива PSD2 осигуряваме самото PSD2 обслужване и национален хъб за достъп до услугите на всички – банки, доставчици на платежни услуги и компаниите, които осигуряват информация за сметките на клиента. По този начин не конкурираме пряко доставчиците на този тип услуги, но им предоставяме централизираните решения, които те да ползват.

Днес банките полагат сериозни усилия да откажат клиентите си да посещават техни офиси, като ги пренасочват към мобилните си приложения и услугите по електронно банкиране. Какви са новите решения, с които отговаряте на тази промяна на потребителското поведение?

Мирослав Вичев е главен изпълнителен директор на БОРИКА АД – компанията наследник на „БОРИКА“ и „Банксервиз“ след сливането им.

По отношение на достъпа до услуги през интернет всичките ни картови услуги от доста време са предоставени като уебсервиси и банките ги враждат в своите мобилни решения, независимо дали потребителите желаят да направят справка по картата си, да я ползват или блокират. И банки, и други институции ползват широко този набор от услуги. В момента интегрираме това и с удостоверителните услуги. Разработваме отдалечена идентификация и сертифицираме решение, което да позволява на човек да си седи вкъщи и да се идентифицира, за да си свърши работата в дадена институция. Тази услуга върви заедно с облачния електронен подпис, който пуснахме на пазара преди година и половина и вече се използва в редица държавни институции, застрахователни и пенсионни дружества, както и банки. Започваме реализация и на решения за софтуерни ПОС услуги, при които може върху мобилно устройство да се реализира ПОС услуга. То е в процес на сертификация и в най-скоро време ще го предложим на пазара, като търговците също ще могат от мобилно приложение да обслужват директно клиентите си при техните разплащания.

С влизане в сила на европейската директива за разплащанията PSD2 все повече играчи (включително мобилни оператори, социални мрежи и т.н.) започват да играят ролята на платежни институции, къде в тази среда виждате ролята на БОРИКА?

Традиционно, преди повече години като „Банксервиз“, а сега и като БОРИКА предоставяме услугата „Инфобанк“. Тя е от 90-те години и обединява сметки на дадена компания и ги предоставя на счетоводството ѝ, за да не се налага да се връзва с всяка от обслужващите я банки и да си събира информацията по сложен път. Ще предоставим съвременно и гъвкаво решение за фирмите, с което те лесно да получат достъп до сметките си в различни банки, да извличат в структуриран вид информацията от тях, за да я интегрират в ЕРП системите и счетоводството си. Тази услуга ще е достъпна и за граждани, които искат да обединят сметките си в няколко банки.

В ролята си на платежна институция пък осигуряваме плащанията към

бюджета на държавата. Притежаваме лиценз за тази дейност и вече имаме няколко успешни проекта, сред които НАП и Агенция „Пътна инфраструктура“. Ценното тук е, че в момента, в който се реализира плащане, задължението се погасява, без никакво забавяне. Партнираме си и с Държавна агенция „Електронно управление“ за плащания през единния портал за електронни услуги. Този единен начин за електронно правителство и взаимодействие с държавата на практика е съвременният начин за предоставяне на подобен тип решения. Това няма как да се случи, ако е разхвърляно като обработка по търговските банки. Трябва стане на единно място в БНБ.

Разработвате услуга за незабавни плащания. Освен в скоростта на изпълнение, каква е невидимата разлика между осъществяването на плащане през мобилно приложение и незабавното плащане?

В момента болшинството плащания, които потребителите осъществяват, са базирани на карти. Дори когато се прави безконтактно плащане през телефона, зад него стои картово разплащане, което е доста сложно и скъпо. Незабавните разплащания по европейски стандарт са призвани да извършват плащания от сметка към сметка, без да участва картата. Това ги прави доста по-бързи – сетълментът е незабавен и прехвърлянето на средствата приключва за 10 секунди, без да се налага обмен на допълнителна информация. Почти всички европейски държави работят по подобни проекти и някои дори вече ги реализираха. В момента се търси съвместимост на тези разплащания на паневропейско ниво. Тук ние стартираме собствен проект за незабавни разплащания в лева със сетълмент в РИНГС в БНБ. Ще разработим услугата така, че да има съответствие между мобилен номер и номер на сметка, за да може човек лесно да се заплати с друг, на когото знае мобилния номер. Стремехът е цялата платежна инфраструктура да е готова и да започне да се използва от банките през 2021 г., а през 2022 г. да стартираме внедряване и при търговците. В резултат ще разполагаме с една по-модерна, достъпна и евтина платежна инфраструктура за всички участници, в т.ч. и крайните клиенти **B**